

ficationes dei. Sic enim qui gloriatur: non in seipso: sed in domino gloriatur: hymnusque eructatur. Sed iam quia didicit: et laudavit doctorem deum: deinde vult docere.

Pronunciabit: inquit: lingua mea eloquia tua: quia omnia mandata tua iudicia. Cum hec se pronunciatum dicat: vniuersus minister sit verbi. Quis enim deus doceat intrinsecus: tamen fides ex auditu est. Et quomodo audiuit nisi a predicante? Neg enim: quia deus dat incrementum: ideo non est plantandum neque rigandum. Scit enim que picula secutura sunt a contradicentibus et persequentibus: cum fuerit pronunciator eloquiorum dei: propter quod adiunxit. Fiat manus tua ut saluus me facias: quia mandata tua elegi. Ut non timeas: nec solum cor meum teneret: sed lingua etiam pronunciat eloquia tua: mandata tua elegi: timoreque amore compressi. Fiat ergo manus tua ut saluum me de manu facias aliena. Sic autem deus saluos martyres fecit: cum eos in anima non permisit occidi. Nam fuit carnem vana salus hominis. Potest et sic accipi: fiat manus tua: ut manus dei Christus intelligatur: Juxta illud Esaię: Et brachium domini cui reuelatum est: Non enim erat factus vnigenitus cum per eum facta sunt omnia: sed factus est ex semine Dauid: ut esset Iesus: id est saluator qui iam erat creator. Sed cum familiare sit scripture: fiat manus tua: et facta est manus domini: nescio vtrum possit haberi sensus in eis locis omnibus obtineri. Sane vbi audiamus quod sequitur. Concupiui salutare tuum domine: Etiam nolentibus omnibus inimicis salutare dei nobis christi occurrat. Ipse se concupisse iusti antiqui veracissime confitentur: Ipse concupuit ecclesia ventura de visceribus matris: Ipse concupiscit ecclesia ventura a dextera patris. Subiungit autem huic sententia. Et lex tua meditatio mea est. Quia lex prohibet testimonium christi. Sed in hac fide cum corde creditur ad iusticiam: ore confessio fit ad salutem: fremant gentes: populi meditentur in terra: occidatur certe caro dum predicat te.

Et uiuet anima mea et laudabit te: et iudicia tua adiuuabunt me. Iudicia quippe illa sunt que tempus erant: ut inciperent a domo domini. Sed adiuuabunt me inquit. Et quis non videat quantum adiuuerit ecclesiam sanguis ecclesie: quanta ex illa sementie seges toto orbe surrexerit? Flouissime proorsus aperit se: et que persona per totum

psalmum loquebatur ostendit. Errant inquit: sicut ouis perdita: quere seruum tuum quia mandata tua non sunt oblitus. Nonnulli codices non habent quere: sed: viuifica. Una quippe syllaba interest: quam se in greco distat: ΗΘΟΥ et ΗΤΗΘΟΥ: vnde et ipsi codices greci variant. Sed quodlibet horum sit: ouis perdita queratur: ouis perdita viuificetur: propter quam pastor eius non agitantouem dimisit in montibus: et eam querens: iudaicis lacerat et vepibus. Sed adhuc queratur: adhuc queratur ex parte inuenta: adhuc queratur. Ex ea namque parte qua dicit iste: mandata tua non sunt oblitus: inuenta est: sed per eos qui mandata dei eligunt: colligunt: diligunt: adhuc queratur: et per sui pastoris sanguinem fusum atque dispersum in omnibus gentibus inuenitur.

Et potuit quantum a domino adiutus fuit: psalmum istum magnam tractatum et exposui. Quod profecto melius sapientiores: doctioresque fecerunt: siue facturi sunt. Nec ideo tamen ei nostrum deesse debuit ministerium: maxime id de me flagitantibus fratribus: quibus sum debitor huius officij. Quod autem de Alphabeto breuo: vbi octoni versus singulis subiacent litteris: atque ita psalmus totus contextus: nihil dixi: non sit mirum: quoniam nihil quod ad istum proprie pertineret inueni. Non enim solus habet has litteras. Illud sane sciant qui in greca et latina scriptura (quoniam non illic seruatum est) inuenire non possunt: omnes octonos versus in hebraicis codicibus ab ea que illis proponitur littera: incipere: Sicut nobis ab eis qui illas nouerunt litteras: indicatum est. Quod multo diligentius factum est: quam nostri vel latine vel punice quos abecedarios vocant: psalmos facere consueverunt. Non enim omnes versus donec claudat periodus: sed solos primos: ab eadem littera incipiunt quam proponunt.

Explicit Tractatus de ps. CXVIII.

Incipit Tractatus de ps. CXIX. Qui est primus Cantici graduum.

Breuis psalmus est et valde utilis: quem modo nobis cantatum audiuimus: et cantando respondimus. Non diu laborabitis in audiendo: nec infructuose laborabitis in operando. Est enim sicut et titulus prenotat: Canticum graduum. Breue scriptum est: αὐτὸ ἀνορθοῦν. Gradus vel descendenti sunt: vel ascendenti. Sed gradus quomodo in his psalmis positi sunt ascendentes significant. Intelligam

Alia lra loquias.

Alia lra saluet. quonia.

Alia lra. que perijt.

ergo tanq̄ ascensuri: nec ascensiones pedi-
 bus corporalib⁹ queramus: sed sicut i alio
 psalmo scriptum est: Ascensiones in corde
 eius disposuit: in conualle plorationis in
 locum quem disposuit. Dixit ascensiones:
 Ubi: Id est in corde. Unde: A conualle
 plorationis. Et iam quo ascendat tanq̄ de-
 ficit sermo human⁹: nec explicari potest: for-
 te nec cogitari. Audistis modo cum apo-
 stolus legeret: Quod oculus non vidit: nec
 auris audiuit: nec in cor hominis ascendit.
 In cor hominis non ascendit: cor hominis
 illuc ascendat. Ergo quia oculus nō vidit:
 nec auris audiuit: nec in cor hominis ascen-
 dit: quomō dici posset: quo ascendendum
 est: Ideo cum dici non possit: ait: in locum
 quem disposuit. Quid tibi plus dicturus
 sum: Aut homo per quē spiritus sanctus lo-
 quebat: in locū talē: aut locū talem. Quic-
 quid dixero terrenū cogitas: humo repis:
 carnem portas: corpus quod corrumpitur
 aggrauat animā: et deprimit terrena inha-
 bitatio sensum multa cogitantem. Cui lo-
 quor: Quis auditur⁹ ē: Quis capiet: Ubi
 erimus post hanc vitam: si in corde ascen-
 derimus: Quia ergo nemo sperat aliquem
 ineffabilem beatitudinis locum: quem nō i
 disposuit: qui ascensiones etiam i corde tuo
 disposuit. Sed ubi: In conualle ploratio-
 nis. Conuallis humilitatē significat monf:
 celsitudinē significat. Est mons quo ascen-
 damus spiritualis quedā celsitudo. Et q̄s
 est iste mons quo ascendimus: nisi domin⁹
 Iesus christus: Ipe tibi fecit patiēdo cō-
 uallem plorationis: qui fecit montē manē-
 do ascensionis. Quid est vallis ploratio-
 nis: Verbum caro factum est: et habitauit i
 nobis. Quid est vallis plorationis: Pre-
 buit pcutienti se maxillam: saturat⁹ est op-
 probrijs. Quid est vallis plorationis: Co-
 lapfizatus est: sputis illitus: spinis coro-
 natus: crucifix⁹ ē. Hec est vallis ploratio-
 nis: vnde tibi ascendendū est. S; quo ascē-
 dendū ē: In pncipio erat verbū et vbu erat
 apud deum: et deus erat verbum. Ipsum
 em̄ verbum caro factū est: et habitauit i no-
 bis. Sic descendit ad te: vt maneret in se.
 Descendit ad te: vt fieret tibi cōuallis plo-
 rationis: mansit i se vt tibi esset mons ascē-
 sionis. Erit inquit Esaias i nouissimis die-
 bus manifestus mons domini: patius in ca-
 cumine montū. Ecce quo ascendendū ē:
 S; noli aliquid terrenū cogitare: nec quia
 montē audisti: alta quedam cogites terre:
 nec cum cum saxum audis: aut petram: ali-

qua duricia a te intelligat: nec cum audis
 leonem: cogites feritatem: nec cum audis
 agnū: cogites pecus: Nihil horum est i se:
 et oīa fact⁹ est p te. Hinc ḡ ascendēduz est:
 illuc ascēdēdū ab exemplo ip̄i ad diuinita-
 tē ip̄i. Exēplū. n. tibi fecit hūilitādo se. Nā
 qui nolebant a cōualle plorationis ascen-
 dere: cōp̄ssi sunt ab ip̄o. P̄p̄teropere em̄
 volebant habere ascensum: honores altos
 cogitabant: viam hūilitatis nō coḡscebat.
 Intelligat caritas vestra quod dico: duos
 discipulos voluisse ad latera domini: vnū
 ad dexterā: alterū ad sinistrā sedere. Vidit
 eos domin⁹ p̄p̄teropere et p̄postere de hono-
 ribus cogitare: cū pri⁹ discere deberēt hu-
 miliari vt exaltarent: et ait eis dñs: Potest
 bibere calicem: quē ego bibiturus suz: Ipe
 enim in conualle plorationis bibit⁹ erat
 calicem passionis. Illi autē non attenden-
 tes hūilitatem ch̄isti: cōprehendere vole-
 bant altitudinē ch̄isti. Reuocauit illos ad
 viam: tanq̄ aberrantes: nō vt negaret illis
 qd̄ vellent: sed vt ostenderet q̄ venirēt: Itaq̄
 fratres mei hunc psalmū ascensionis cante-
 mus ascensuri in corde: qz vt ascendamus
 descensum est ad nos. Nā vidit scalas Ia-
 cob: et in ip̄is scalis demonstrati sunt ei ascē-
 dentes et descendētes. Utroq̄ vidit. Pos-
 sum⁹ putare ascendētes viros pficientes:
 descendētes deficiētes: qz et reuera inueni-
 mus hoc in p̄lo dei: alij pficiunt: alij defi-
 ciunt. Poterāt istos significare ille scale: s;
 forte meli⁹ intelligunt oēs boni in illis sca-
 lis: et ascendētes et descendēs. Non em̄ fru-
 stra non dictū est: cadentes: sed descendē-
 tes. Multū autē interest: inter descendere et
 cadere. Nam qz cecidit Adā: ideo descen-
 dit ch̄ist⁹: Ille cecidit: ille descendit. Ille ce-
 cidit supbia: ille descendit misericordia. Nō
 aut ip̄e sol⁹ descendit: equidē de celo ipse so-
 lus descendit. S; multi imitantes eū sancti
 descendūt ad nos: et descenderūt ad nos.
 Nam in quadam altitudine corde habita-
 bat ap̄s cū diceret: Siue em̄ mente excessi-
 mus deo. Jam qd̄ mente excesserat: deo ex-
 cesserat. Excedēs em̄ mente omnē huma-
 nā fragilitatē: omnē seculi t̄p̄alitatē: oīa q̄
 cūq̄ nascēdo et occidēdo euanesceūt trāse-
 tia hec: habitabat corde i quadā ineffabili
 p̄tēplandōe quātū poterat: de q̄ dicit: q̄ au-
 diuit ineffabilia v̄ba q̄ nō licet homī loqui:
 S; tibi illa loq̄ nō posset. Ipe aut vidē illa
 v̄tūq̄ posset: q̄ tibi loq̄ nō posset: Itaq̄ si
 semp manere vellet i eo qd̄ videbat: et loq̄

Psalmus

ergo tanq̄ ascensuri: nec ascensiones pedi-
 bus corporalib⁹ queramus: sed sicut i alio
 psalmo scriptum est: Ascensiones in corde
 eius disposuit: in conualle plorationis in
 locum quem disposuit. Dixit ascensiones:
 Ubi: Id est in corde. Unde: A conualle
 plorationis. Et iam quo ascendat tanq̄ de-
 ficit sermo human⁹: nec explicari potest: for-
 te nec cogitari. Audistis modo cum apo-
 stolus legeret: Quod oculus non vidit: nec
 auris audiuit: nec in cor hominis ascendit.
 In cor hominis non ascendit: cor hominis
 illuc ascendat. Ergo quia oculus nō vidit:
 nec auris audiuit: nec in cor hominis ascen-
 dit: quomō dici posset: quo ascendendum
 est: Ideo cum dici non possit: ait: in locum
 quem disposuit. Quid tibi plus dicturus
 sum: Aut homo per quē spiritus sanctus lo-
 quebat: in locū talē: aut locū talem. Quic-
 quid dixero terrenū cogitas: humo repis:
 carnem portas: corpus quod corrumpitur
 aggrauat animā: et deprimit terrena inha-
 bitatio sensum multa cogitantem. Cui lo-
 quor: Quis auditur⁹ ē: Quis capiet: Ubi
 erimus post hanc vitam: si in corde ascen-
 derimus: Quia ergo nemo sperat aliquem
 ineffabilem beatitudinis locum: quem nō i
 disposuit: qui ascensiones etiam i corde tuo
 disposuit. Sed ubi: In conualle ploratio-
 nis. Conuallis humilitatē significat monf:
 celsitudinē significat. Est mons quo ascen-
 damus spiritualis quedā celsitudo. Et q̄s
 est iste mons quo ascendimus: nisi domin⁹
 Iesus christus: Ipe tibi fecit patiēdo cō-
 uallem plorationis: qui fecit montē manē-
 do ascensionis. Quid est vallis ploratio-
 nis: Verbum caro factum est: et habitauit i
 nobis. Quid est vallis plorationis: Pre-
 buit pcutienti se maxillam: saturat⁹ est op-
 probrijs. Quid est vallis plorationis: Co-
 lapfizatus est: sputis illitus: spinis coro-
 natus: crucifix⁹ ē. Hec est vallis ploratio-
 nis: vnde tibi ascendendū est. S; quo ascē-
 dendū ē: In pncipio erat verbū et vbu erat
 apud deum: et deus erat verbum. Ipsum
 em̄ verbum caro factū est: et habitauit i no-
 bis. Sic descendit ad te: vt maneret in se.
 Descendit ad te: vt fieret tibi cōuallis plo-
 rationis: mansit i se vt tibi esset mons ascē-
 sionis. Erit inquit Esaias i nouissimis die-
 bus manifestus mons domini: patius in ca-
 cumine montū. Ecce quo ascendendū ē:
 S; noli aliquid terrenū cogitare: nec quia
 montē audisti: alta quedam cogites terre:
 nec cum cum saxum audis: aut petram: ali-

nō poterat: te nō leuaret: vbi z tu posses vi-
 dere. Quid aut fecit: Descēdit. Nā ibi ait:
 Siue em̄ mēte excessim⁹ deo: siue tēperan-
 tes sum⁹ vobis. Quid est tēperantes sum⁹?
 Sic loq̄mur vt cape possitis: qz z chriſt⁹ ta-
 lē se fecit nascēdo z patiēdo: vt possent de
 illo homies loq̄. Quia de homie hō facile
 loquit: de deo hō qñ loquit sic quō est de⁹?
 Hō aut de hoīe facile loquit. Ut ḡ magni
 descēderēt ad paruos: z nō illis tñ loq̄rent
 nisi magni: ipse ḡ magn⁹ erat fact⁹ ē parū
 vt de illo magni paruis loq̄rent. Audistis
 mō qd dico cū apls legeret: si aurib⁹ aduer-
 tit. Dixit hoc: Nō potui vobis loq̄ quasi
 spūalib⁹: sed qñ carnalib⁹. Ergo spūalib⁹ i
 excelsis loquit: carnalib⁹ aut vt loquat de-
 scēdit. Nā vt sciatis qz cum descendit: de
 illo ḡ descēdit loquit. Ecce Johānes ma-
 nemē in se loquit. In pncipio erat verbū z
 verbū erat apud deū: z de⁹ erat vbu. Hoc
 erat in pncipio apud deū: oīa p ipm facta
 sunt: z sine ipō factū ē nihil. Cape si potes:
 arripe cibus est. Sed dicitur⁹ es mihi. Ille
 quidē cibus ē: sed ego infans sum: lactād⁹
 sum: vt idone⁹ fieri possim ad māducandū
 cibū. Ergo qz tu lacte nutriēd⁹ es: ille aut
 cib⁹ ē: ipse cib⁹ p carnē tibi traiect⁹ ē ad fau-
 ces. Quō ḡ cibū mat comedit: vt p carnē
 traiciat ad infantē lac factū. sic cib⁹ ange-
 lorū dñs verbū caro factū est: z fact⁹ ē lac.
 Et dicit apls: Lac vobis potū dedi nō escā:
 Hōdū em̄ poteratis: sed nec ad huc quidē
 potestis. Ergo dando lac descēdit ad par-
 uulos: z qz descēdit: descēdentē dedit. Aut
 em̄: Nūq̄d dixi me aliqd iter vos scire: nisi
 Jesum chriſtū z hūc crucifixū: Quia si di-
 ceret: tñ Jesū chriſtū: est Jesus chriſt⁹ etiā
 fm diuinitatez: fm id qd erat verbū apud
 deū fili⁹ dei Jesus chriſt⁹: sed hūc: id est b
 mō dictū: puuli nō capiūt. Quō ḡ capiūt
 qui lac capiūt: Jesum chriſtū inquit et hūc
 crucifixū. Suge qd p te fact⁹ ē: z crescis ad
 id qd est. Sūt ḡ z ascēdentes z descēdētes.
 In illis scalis z ascēdētes sūt z descēdētes.
 Ascēdētes ḡ sunt: Qui p̄ficiūt ad intelle-
 ctū spūaliū. Descēdētes ḡ sunt: Qui q̄-
 uis quātum homies p̄fit fruānt intelligētia
 spūaliū: tñ descēdūt ad puulos vt talia eis
 dicant q̄lia p̄nt cape: z lacte nutriti possint
 idonei fieri z validi ad capiēdū cibū spūa-
 lē. Esaias frēs enā ipse ad nos de descēden-
 tib⁹ fuit: nā z ipi grad⁹ et⁹ descēdētes appa-
 rēt. Cū em̄ diceret de spūsancto: Requiescet
 inq̄t sup eū spūs sapie z intellect⁹: spūs cō-
 silij z fortitudinis: spūs scie z pictans: z spī

rit⁹ timoris dñi: a sapiētia cepit z vsq̄ ad ti-
 morē descēdit. Quō ille ḡ docebat a sapia
 descēdit vsq̄ ad timorē: tu ḡ discis z p̄ficis
 a timore ascēde ad sapiētā. Scriptū est. n.
 Initiū sapie timor dñi. Nā ḡ psalmū audi-
 te. Ecce añ oculos n̄ros ponam⁹ ascēsurū
 hominē. Vbi ascēsurū: In corde. Vñ ascē-
 surū: Ab hūilitate: id ē a cōualle ploratōis
 in locū quē disposuit. Quo ascēsurus: Ad
 illud ineffabile qd cū dici nō posset dictū ē
 in locū quē disposuit. Cū ḡ sic cepit hō dis-
 ponere ascēsum: hoc dico aptius: cū cepit
 hō chriſtan⁹ cogitare p̄ficere: incipit pati
 liguas aduersantiū. Quicūq̄ illas nondū
 passus ē: nōdū p̄ficat. Quicūq̄ illas nō pa-
 tit: nec conat p̄ficē. Vult nosse qd dicam⁹:
 imo qd audiam⁹: sil expiat. Incipiat p̄fi-
 cere: incipiat velle ascēdere: velle p̄tēnere
 terrena fragilia: tp̄alia: felicitatē seculi p̄ ni-
 hilo hie: deū solū cogitare: lucris nō gau-
 dere: a dānis nō cōtabescere: oīa etiā sua
 velle vēdere z paupib⁹ tribuē z seq̄ chriſtū.
 Videam⁹ quēadmodū patiat liguas retra-
 hētū: z multa p̄dicentū. Et qd ē graui⁹ qñ
 psulēdo a salute auertētū. Qui em̄ cōsult
 alicui ad salutē psulit: ad id qd pdē psulit.
 Ille aut qñ cōsulēs retrahit a salute. Quia
 ḡ videt hie pallū psulētis: z hz venenū pe-
 rimētis: lingua dolosa dicta ē. Ascensur⁹ ḡ ḡ
 ipas linguas: p̄mo deū dep̄cat. Aut em̄:

Expositio psalmi.

A d te dñe cū tribularer: cla-
 mauit z exaudisti me. Cū illū
 exaudiuit: Ut tā p̄stituēt eū ad gra-
 d⁹ ascēdēdi. Et qz iā ascēsur⁹ ē: exaudir⁹ qd
 orat: **D**ñe erue aīaz meā a labijs
 iniustis: z a lingua dolosa. Que ē lin-
 gua dolosa: Subaola habēs imaginē con-
 sulēdi: z p̄nicie nocēdi. Ipi sunt ḡ dicit: et
 tu b factur⁹ es qd nemo fecit: Et tu sol⁹ eris
 chriſtian⁹: Et si oñderit alijs b facere et le-
 gerit euāgelij: vbi p̄cepit dñs fieri: z lege-
 rit act⁹ ap̄toz: illi qd dicūt i lingua subdo-
 la z labijs iniq̄s: Nō poteris forte implere
 multū ē qd aggredieris. Alij phibēdo de-
 terrēt: alij laudādo p̄p̄mūt. Quia. n. tñs
 ē vita ḡ iā occupauerit mūdū: tāta auētās
 chriſti ē: vt rep̄hēdi iaz chriſtū nec pagan⁹
 audeat: Legit ille ḡ rep̄hēdi nō p̄t: qz dixit:
 Glade vēde oīa ḡ habes: et distribuē pau-
 pib⁹ z seq̄re me. Chriſto p̄dici nō p̄t: euā-
 gelio p̄dici nō p̄t: rep̄bendi x̄ps nō p̄t: cō-
 uertit se dolosa lingua ad laudē phibentē.
 Si laudas hortare: Quare laudādo p̄nuſ:

Alia fra-
 t̄ ad domini.
 t̄ exaudiuit.

Alia fra-
 t̄ libera.
 t̄ iniquis.

ta palea premaf: et quatum proficit tantus videt maiora scandala in populo. Nam si non pficiat: non videt iniquitates. Si non sit verax christianus non videt fictos. Etenim fratres et de illa similitudine hoc nos docet dominus et de frumentis et zizanys. Cum autem creuisset herba et fructum fecisset: tunc apparuerunt et zizania: id est nulli homini apparent mali: nisi factus fuerit ipse bonus: quia cum creuisset herba: et fructum fecisset: tunc apparuerunt zizania. Jam ergo iste cepit proficere: et cepit videre melos: et multa mala que ante non nouerat et clamat ad deum.

Alia lra. tibi quia. plangamus.

Heu me quod incolatus meus longinquus factus est: Multum a te recessi: pegrinatio mea facta est longinqua. Non dum veni in patriam illam ubi cum nullo malo victurus sum: non dum veni in illam societatem angelorum ubi scandala non timebo. Quare autem non dum sum ibi: Quia incolatus meus longinquus factus est. Incolatus pegrinatio est. Incola dicitur: qui habitat in terra aliena: non in ciuitate sua. Longinquus inquit factus est: plangatus incolatus meus. Et ubi longinquus: Aliqui fratres mei cum pegrinat homo inter meliores uiuit: quam in patria sua forte uiueret. Sed non sic est quando de illa hierusalē celesti pegrinamur. Mutat enim homo patriam: et aliquid quando in pegrinatione illi bene est: inuenit amicos fideles pegrinando: quos in patria inuenire non potuit. Inimicos habuit ut de patria pelleretur: et cum pegrinaret inuenit quod non habebat in patria. Non sic est patria illa hierusalē: ubi omnes boni. Quicquid inde pegrinat inter malos est: nec recedere a malis potest: nisi cum redierit ad societatem angelorum: ut ibi sit unde pegrinatur. Ibi omnes iusti et sancti qui fruuntur uerbo dei sine lectione: sine litteris. Quod enim nobis per paginas scriptum est: per faciem dei illi cernunt. Qualis patria: Magna patria: et miseri sunt pegrini ab illa patria. Sed quod ait iste: Longinqua facta est pegrinatio mea. Maxime eorum vox est: id est ipsius ecclesie que laborat in hac terra: Illius vox est qui clamat a finibus terre in alio loco psalmi dicens: A finibus terre ad te clamaui. Quis nostrum clamat a finibus terre: Nec ego: nec tu: nec ille: sed a finibus terre ipsa sola ecclesia: tota hereditas christi clamat: quia ecclesia hereditas eius. Et de ecclesia dictum est: Postula a me et dabo tibi gentes hereditatem tuam: et possessionem tuam finibus terre. Si

ergo possessio christi usque ad fines terre: et possessio christi omnes sancti: et omnes sancti unus homo in christo: quia unitas sancta in christo est: ipse unus homo dicit: A finibus terre ad te clamaui dum augetetur cor meum. Huius ergo hominis longinqua peregrinatio facta est inter malos: Et tanquam diceret illi: cur quibus ergo habitas ut gemas: peregrinatio mea longinqua facta est. Sed quid si cum bonis: Si cum bonis esset: non diceret: heu me. Heu vox est miserie: vox est calamitatis et infelicitatis: sed tamen in spe quia iam uel gemere didicit. Multi enim et miseri sunt et non gemunt: et pegrinant et redire nolunt. Iste iam uolens redire cognoscit infelicitatem peregrinationis sue: quia agnouit illam: redit et ascendere incipit: quia canticum graduum cepit cantare. Ubi ergo gemit: et inter quos habitat: Inhabitauit cum tabernaculis cedar. Uerbum hoc quia hebreum est: proculdubio non intellexistis. Quid est inhabitauit cum tabernaculis cedar: Cedar quantum mentium ex interpretatione nominum hebreorum: tenebras significat. Interpretatum cedar: latine tenebre dicuntur. Postis autem duos filios habuisse Abrahā: quos quidem commemorat apostolus: et ad imaginem duorum testamentorum esse dicit: unum ex ancilla erat: alter de libera. Et ancilla Hismael erat: de libera Sara: quem suscepit ex desperatione per fidem Isaac erat. Uterque ex semine Abrahę: sed non uterque heres Abrahę. De Abrahā nato unum: sed tamen non hereditat: alter etiam heres non solum filius: sed et heres. In Hismael sunt omnes qui carnaliter colunt deum. Ad ipsos enim et uetus testamentum pertinet: quia sic dixit apostolus: Sub lege uolentes esse: legem non audistis: Scriptum est enim quod Abrahā duos filios habuit: unum de ancilla: et unum de libera: que sunt in allegoria. Hec sunt duo testamenta. Que sunt duo testamenta: Unum uetus et alterum nouum. Uetus testamentum a deo: et nouum testamentum a deo: quod de Abrahā: et Hismael: et Isaac: Sed Hismael ad terrenum: Isaac ad celeste regnum: Iohannes permissioes habet frenas: terrenam hierusalem: frenam palestinam: regnum terrenum: salutem terrenam: hostium subiugationem: abudantiam filiorum: secum ditatem frugum. Omnia ista permissioes sunt terrene: in figura spiritualiter intelliguntur: Quod hierusalem frena umbra erat regni celestis: et regnum terrenum umbra erat regni celorum: Hismael in umbra: Isaac in

Alia lra. Inhabitauit. Inhabitauit.

